

30.11.2024 28. helluntain jälkeisen viikon lauantai

Päivän epistola

”Olen lakkaamatta kiittänyt Jumalaa teistä muistaessani teitä rukouksissani. Minä rukoilen, että Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala, kirkkauden Isä, antaisi teille viisauden ja näkemisen hengen, niin että oppisitte tuntemaan hänet, ja että hän valaisisi teidän sisäiset silmänsä näkemään, millaiseen toivoon hän on meidät kutsunut, miten äärettömän rikkaan perintöosan hän antaa meille pyhien joukossa ja miten mittamaton on hänen voimansa, joka vaikuttaa meissä uskovissa. Se on sama väkevä voima, jota hän osoitti herättäessään Kristuksen kuolleista ja asettaessaan hänet istumaan oikealle puolelleen taivaassa, ylemmäksi kaikkia valtoja, voimia ja mahteja, ylemmäksi kaikkia herruuksia, jotka mainitaan tässä ja tulevassakin maailmassa. Jumala on alistanut kaiken hänen valtaansa ja asettanut hänet kaiken yläpuolelle seurakuntansa pääksi. Seurakunta on Kristuksen ruumis ja hänen täyteytensä, hänen, joka kaiken kaikessa täyttää. (Ef. 1: 16 – 23)

Tämä teksti sisältää kiitoksen ja esirukouksen. Sillä on yhtymäkohtia Paavalin kirjeeseen Filemonille (Filem. 4 – 5) sekä muihinkin Paavalin kirjoittamiin teksteihin. Se on saanut mahdollisesti vaikutteita psalmeista (Ps. 110 ja 8).

Paavali rukoilee heidän puolestaan sen takia, että efesolaisilla on uskoa ja rakkautta (Ef. 1: 15). Nämä kaksi kuuluvat yhteen, uskon on toteututtava rakkauden toimien kautta. Hän ei kiitä Jumalaa vain niistä hyvyyksistä, mitä hän on itse saanut Jumalalta, vaan niistä hyvyyksistä, mitä muut ihmiset ovat saaneet Jumalalta.

Paavali rukoilee efesolaisille ”viisauden ja näkemisen henkeä”. Tämä tähtää niin Jumalan tuntemiseen kuin Hänen tahtonsa toteuttamiseen tässä maailmassa. Henki tarkoittaa Pyhää Henkeä.

”Että hän valaisisi teidän sisäiset silmänsä näkemään” on vastakohta pakanalliselle elämäntavalle. Siinä vallitsee tietämättömyys ja sydämen paatuminen (Ef. 4: 18). Kristityn tulee nähdä edessään oleva pelastuksen mahdollisuus. Meidän toivomme on, että me pelastumme, pääsemme Jumalan valtakuntaan.

”Pyhien joukossa” tarkoittaa Efesolaiskirjeessä joko seurakunnan kokousta tai taivaallista seurakuntaa, enkeleitä. Tässä yhteydessä se viittaa enkeleihin, joiden kanssa maanpäällinen

seurakunta on yhdistynyt Kristuksessa. Vastaavantaipaista kuvausta on myös Qumranin teksteissä, joista myös löytyy vastaavuus tekstimme kohtaan: ”miten mittaamaton on hänen voimansa”.

Jumalan voima on paljastunut Kristuksen ylösnousemuksessa ja taivaaseen astumisessa sekä Hänen ylentämisessään enkelivoimien yläpuolelle. Sama voima, sama Henki vaikuttaa edelleen saaden ihmiset uskomaan evankeliumin sanoja. Kirjoittaja on tässä käyttänyt varhaisen kirkon uskon tunnustamisen muotoja, jotka korostavat Kristuksen toiminnan tärkeitä kohtia. Hän on käyttänyt psalmeja 110 (Ps. 110: 1) ja 8 (Ps. 8: 7) laatiessaan tekstiä, jonka avulla hän kertoo lukijoilleen, kuinka korkeaan asemaan heidätkin on kutsuttu, kun he ovat Kristuksen kanssa. Jumala on asettanut Kristuksen ”istumaan oikealle puolelleen taivaassa” (Ap.t. 2: 34 – 35; Room. 8: 34). Kuvatessaan tätä paikkaa Paavali kuvaa sen paikaksi, joka on ylempänä kaikkea muuta.

Kuvatessaan edellä mainittua Paavali samalla, mainitsematta sitä tarkasti, kertoo ihmisestä. Jumalana Kristus oli aina Isän oikealla puolella. Mutta Hän otti ihmislunnon, tuli todelliseksi ihmiseksi. Nyt Jumalan voima on nostanut Hänet kuolleista, nostanut taivaaseen ja asettanut Jumalan oikealle puolelle. Tämä koskee ihmiseksi tullutta Kristusta. Hän, ollen samanaikaisesti ihminen ja Jumala, on kaiken yläpuolella.

Paavali on opettanut, että seurakunta on Kristuksen ruumis (1. Kor. 12: 12 - 17). Nyt opetus kehittyy: ”asettanut hänet kaiken yläpuolelle seurakuntansa pääksi”. Kirkko on Jumalan pelastussuunnitelman edunsaaja ja osallinen oman päänsä, Kristuksen herruudesta.

”Seurakunta on Kristuksen ruumis ja hänen täyteytensä, hänen, joka kaiken kaikessa täyttää” voidaan ymmärtää kahdella tavalla. Teksti ei ole helppo ymmärtää. Todennäköisin selitys on, että Kristus on samanaikaisesti sekä seurakunnan kasvun lähde että tämän kasvun päämäärä (tätä asiaa kuvaa Ef. 4: 15 – 16).

Päivän evankeliumi

”Älä pelkää, pieni laumani. Teidän Isänne on päättänyt antaa teille valtakunnan. ”Myykää, mitä teillä on, ja antakaa köyhille. Hankkikaa kukkarot, jotka eivät tyhjene, kootkaa taivaisiin aarre, joka ei ehdy. Siellä ei varas pääse siihen käsiksi eikä koi tee tuhojaan. Missä on aarteenne, siellä on myös sydämenne. ”Pitäkää vaatteenne vyötettyinä ja lamppunne palamassa. Olkaa niin kuin palvelijat, jotka odottavat isäntäänsä valmiina heti avaaamaan oven, kun hän tulee ja kolkuttaa. Autuaita ne palvelijat, jotka heidän herransa palatessaan tapaa valvomasta! Totisesti: hän vyöttäytyy, kutsuu

heidät pöytään ja jää itse palvelemaan heitä. Autuaita nuo palvelijat, jos hän tapaa heidät näin valvomasta, tulipa hän ennen sydänyötä tai sen jälkeen. ”Ymmärrättehän, että jos talon isäntä tietäisi, minä yön tuntina varas tulee, hän ei antaisi murtautua taloonsa. Olkaa tekin valmiit, sillä Ihmisen Poika tulee hetkellä, jota ette aavista.” (Luuk. 12: 32 – 40)

”Pieni laumani” tarkoittaa Jeesuksen opetuslapsia, Hänen seuraajiaan. Ryhmän koko ei ollut alun perin iso. Mutta sille oli luvattu pääsy taivasten valtakuntaan. Edeltävässä tekstissä Jeesus oli luvannut, että Jumala huolehtii Jeesuksen opetuslapsista. Profeetta Jesaja kuvaa Jumalan huolenpitoa laumastaan (Jes. 40: 10 – 11).

Edeltävässä tekstissä (Luuk. 12: 22 – 31) Luukas oli varoittanut opetuslapsia liiallisesta maallisten asioiden huolehtimisesta. Nyt hän kehottaa auttamaan köyhiä. Heidän auttamisensa korostuu Luukkaan evankeliumissa.

”Missä on aarteenne, siellä on myös sydämenne.” Jos ihminen pitää aarteenaan rikkautta tai mitä tahansa maallista, niin hän kiintyy siihen, sitoutuu siihen. Miten hänelle käy kuollessaan? Jos hän on sitoutunut maalliseen, mihin hänen sydämensä jää? Mutta jos hän pitää taivaallisia asioita aarteenaan, niin silloin hänen sydämensä sitoutuu sinne. Kuollessaan hänen sydämensä on jo taivaassa.

Sitten teksti siirtyy käsittelemään palvelijoiden oikeaa toimintaa. Palvelija tarkoittaa tässä yhteydessä seurakunnassa palvelevia henkilöitä. Ne seurakunnassa palvelevat, jotka ovat uskollisia loppuun asti, saavat sijan Jumalan valtakunnan aterialla. Isäntä palvelemassa on esillä myöhemmin Luukkaan evankeliumissa kahdessa eri tilanteessa. Ensin Hän palvelee viimeisen aterian aikana (Luuk. 22: 24 – 27) ja toiseksi Hän syyttömänä tuomitaan kuolemaan ja kuolee meidän puolestamme ristillä (Luuk. 23: 6 – 46).

”Pitäkää vaatteenne vyötettyinä ja lamppunne palamassa.” Vaate piti töitä tehdessä vyöttää sillä tavoin, ettei se estänyt työn tekemistä. Vyöttäytynyt on henkilö, joka tekee työtä. Lamppu viittaa valoon ja päiväsaikaan, jolloin toimitaan Kristuksen valossa oikein. Pimeys on vastaavasti aikaa, jolloin pahat henget voivat toimia.

Isännän palaaminen, siis Kristuksen toinen tuleminen, on yhtäkkinen tapahtuma. ”Tulipa hän ennen sydänyötä tai sen jälkeen” on alkuperäisen tekstin mukaan ”toisen tai kolmannen yövartion aikaan”. Juutalaisen käytännön mukaan yö jaettiin kolmeen yövartioon.

Ne palvelijat, jotka tekevät työtä, palvelevat seurakuntaa, heidät palkitaan isännän tullessa. Silloin isäntä itse ”vyöttäytyy, kutsuu heidät pöytään ja jää itse palvelemaan heitä”. Kristus palvelee meitä monella tapaa. Olemme jo todenneet, että Hän palveli opetuslapsiaan viimeisellä aterialla ja meitä kaikkia, kun Hän kuoli. Mutta Hänen palvelutehtävänsä jatkuu. Hän palvelee meitä ollessaan taivaassa Isän oikealla puolella. Hän palvelee tullessaan maan päälle toisen kerran. Hän palvelee meitä jokaista erikseen, jos me otamme Hänet vastaan. Me voimme kohdata Hänet lähimmäisessämme. Hän palvelee meitä kuollessamme. Hän antaa meille levon.